

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Pesticider og Genteknologi
J.nr. MST-689-00050
Ref. Lwe
Den 16.11.2010

Hovedkonklusioner fra Cartagena-protokollens 5. partsmøde (MOP5) 11. - 15. oktober 2010

Det femte partsmøde under Cartagena-protokollen blev afholdt i Nagoya, Japan d. 11. – 15. oktober. Der er i dag 160 parter til protokollen. Danmarks overordnede prioritering på partsmødet var at arbejde for, at aktiviteterne frem mod næste partsmøde fokuseres på styrket og målrettet implementering frem for iværksættelsen af nye tiltag.

Mødets hovedresultat var enighed om internationale regler for **ansvar & erstatning** for eventuelle miljøskader forårsaget af handel med levende GMO'er, efter 6 års forhandlinger.

Reglerne er udformet som en supplerende protokol til hovedprotokollen om biosikkerhed, og er i overensstemmelse med Miljøansvarsdirektivet, og vurderes således ikke have nogen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Reglerne baserer sig på princippet om, at operatøren betaler. Dvs. det er den person, som er i direkte eller indirekte kontrol af den levende genmodificerede organisme, som er ansvarlig for eventuelle miljøskader.

Efter reglerne er det myndighederne i de enkelte lande, der er ansvarlige for at fastslå, om der er opstået skader på miljøet, at bestemme hvilke tiltag den ansvarlige operatør skal foretage for at genoprette og/eller erstatte, og at iværksætte foranstaltninger på operatørens vegne og regning, hvis denne ikke agerer.

Det nye internationale regelsæt træder i kraft, når det er ratificeret af 40 parter.

Drøftelserne om **risikovurdering og –håndtering** fokuserede på behovet for nye internationalt anerkendte vejledninger i risikovurdering, og mundede ud i en beslutning om at målrette det fortsatte arbejde mod at kvalitetssikre det vejlednings- og baggrundsmateriale der er udarbejdet op til dette partsmøde. Udarbejdelsen af eventuelle nye specifikke vejledninger afhænger af en prioritering af parternes konkrete behov.

På mødet blev også vedtaget en **prioriteret strategisk 10 års plan** for protokollen med fokus på styrket implementering af protokollen blandt de parter, der endnu ikke har gennemført nationale regler. Resultatet var på linje med EU's og Danmarks holdning, som fokuserer på implementering.

Partsmødet vedtog desuden en beslutning i forhold til protokollens regler for **håndtering, transport, emballage og identifikation** af levende modificerede organismer, hvorefter man fortsætter en indsamling af erfaringer med transport og mærkningsregler, med henblik på at skabe grundlag for en drøftelse af reglerne på COP/MOP7 i 2014.

Drøftelserne på partsmødet indikerede i øvrigt, hvad der kan være en ny fase inden for den internationale regulering af bioteknologi. For første gang viste flere afrikanske lande positiv interesse for anvendelsen af GMO-afgrøder. Det betød, at den underliggende præmis for flere af drøftelserne var et ønske om internationalt samarbejde ved håndteringen af de risici, der måtte være forbundet med levende genmodificerede organismer. Dette skal ses i modsætning til tidligere partsmøders til tider hårdt optrukne fronter: På den ene side en væsentlig skepsis overfor levende genmodificerede organismer, særligt fra udviklingslandene. På den anden side de lande, som anvender og/eller eksporterer GMO-afgrøder, og som anser denne teknologi som et væsentligt bidrag til løsningen på mange af verdens nuværende udfordringer, herunder især fødevareforsyningsproblemer.

Flertallet af de afrikanske lande er dog stadig ikke overbeviste om den samfundsmæssige eller landbrugsøkonomiske værdi af GMO-afgrøder, da det bl.a. kan være vanskeligt eller umuligt for mindre landbrug, der overvejende sigter mod selvforsyning af lokale brugere at få gevinst ud af GMO-såsåed, som skal købes for hver ny dyrkningssæson. På den baggrund ønsker de afrikanske lande igangsat arbejde med internationale vejledninger i socioøkonomiske effekt-vurderinger af GMO'er. Dette, sammen med resultaterne af den kommende evaluering af protokollens effektivitet forventes at blive hovedtemaer på den næste Partskonference.